

Luxembourg, 19. lipnja 2017.
(OR. en)

10238/17

CFSP/PESC 524
CSDP/PSDC 322
POLMAR 22
COPS 196
POLMIL 73
TRANS 270

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 19. lipnja 2017.

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 10221/17 CFSP/PESC 520 CSDP/PSDC 319 POLMAR 21 COPS 192
POLMIL 70 TRANS 269

Predmet: Zaključci Vijeća o globalnoj pomorskoj sigurnosti
– zaključci Vijeća (19. lipnja 2017.)

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci Vijeća o globalnoj pomorskoj sigurnosti koje je Vijeće donijelo na 3551. sastanku održanom 19. lipnja 2017.

Zaključci Vijeća o globalnoj pomorskoj sigurnosti

Uvod

1. Vijeće naglašava ulogu EU-a kao globalnog čimbenika pomorske sigurnosti u promicanju pomorskog multilateralizma i vladavine prava na moru, uključujući važnost suradnje u području međunarodnog prava, a osobito njegovu ulogu u promicanju univerzalne primjene Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora u skladu sa strateškim prioritetima utvrđenima u globalnoj strategiji EU-a i relevantnim zaključcima Vijeća.
2. U tom pogledu Vijeće potiče trajnu provedbu europske strategije sigurnosne zaštite u pomorstvu i njezina pratećeg akcijskog plana, kojom se također želi ojačati suradnja između vanjskih i unutarnjih sigurnosnih aspekata politika EU-a, u koordinaciji s drugim relevantnim sektorskim i regionalnim strategijama i politikama sigurnosne zaštite u pomorstvu, koje se primjenjuju na morske bazene EU-a i zajednička pomorska područja u globalnom pomorskom dobru. Vijeće naglašava i usku povezanost između međunarodnog upravljanja oceanima i globalne pomorske sigurnosti, u skladu sa zajedničkom komunikacijom od 10. studenoga 2016. naslovljenom „Međunarodno upravljanje oceanima: plan za budućnost oceana” i sa zaključcima Vijeća od 3. travnja 2017. kojima se pruža podrška provedbi univerzalnog UN-ova Programa za održivi razvoj do 2030. i poticaju koji je dan općem pristupu na prvoj konferenciji UN-a o oceanima održanoj u New Yorku od 5. do 9. lipnja 2017. te ono prima na znanje zajedničko priopćenje o pomorskoj sigurnosti ministara vanjskih poslova skupine G7.
3. Vijeće pozdravlja i tekući rad na provedbi globalne strategije EU-a i europskog akcijskog plana obrane, prije svega prijedloge i mjere kojima se doprinosi razvoju boljih sposobnosti u području pomorske sigurnosti.

Geografsko područje primjene

4. Vijeće naglašava važnost suočavanja s prioritetnim pitanjima pomorske sigurnosti, kao i daljnji angažman EU-a u europskim morskim bazenima, posebno u Sredozemnom moru, Baltičkom moru i Crnom moru. Vijeće nadalje potiče regionalnu suradnju s trećim zemljama u svim europskim morskim bazenima u skladu s dogovorenim politikama EU-a i u okviru regionalnih multilateralnih foruma, poput Crnomorske sinergije, i potiče na učenje na temelju postojećih najboljih praksi regionalne suradnje u području pomorske sigurnosti u Baltičkom moru.
5. Vijeće naglašava da je suradnja sa zemljama u arktičkoj regiji, uključujući u okviru Arktičkog vijeća, prioritet za EU. S obzirom na okruženje koje se brzo mijenja i otvaranje novih trgovinskih pravaca, u skladu sa zaključcima Vijeća o Arktiku od 23. lipnja 2016. potrebno je dodatno istražiti mogućnost većeg angažmana EU-a u arktičkoj regiji u svrhu podrške regionalnim strukturama i postupcima.

6. Podsjećajući na Izjavu iz Malte od 3. veljače 2017. te Izjavu EU-a i Turske od 18. ožujka 2016. Vijeće pozdravlja tekući rad na Sredozemlju, posebno djelovanje koordiniranih operacija Frontexa u središnjem i istočnom Sredozemlju i operacije EUNAVFOR MED SOPHIA u međunarodnim vodama uz obale Libije, kao i razmjenu informacija s ciljem poboljšanja sveukupne pomorske sigurnosti. Nadalje, naglašava da su bliska suradnja sa zemljama Sredozemlja i regionalnim organizacijama te transregionalna suradnja ključne u izgradnji lokalnih kapaciteta u cijeloj regiji Sredozemlja. Vijeće pozdravlja tekuću uspostavu mreže Seahorse za Sredozemlje s ciljem jačanja suradnje i sposobnosti sjevernoafričkih zemalja za borbu protiv nezakonitih migracija i nezakonite trgovine osnaživanjem njihovih sustava za nadzor granica. Vijeće potiče daljnji razvoj zajedničke informiranosti o stanju u Sredozemnom moru u relevantnim agencijama EU-a, među ostalim, Europskoj agenciji za pomorsku sigurnost (EMSA), Satelitskom centru Europske unije (SATCEN), Europskoj agenciji za kontrolu ribarstva (EFCA), Agenciji za europsku graničnu i obalnu stražu (FRONTEX) i Europskom sustavu nadzora granica (EUROSUR), te istodobno u potpunosti razvija i stavlja u funkciju Mrežu za pomorski nadzor (MARSUR) za podršku ZSOP-u i u najvećoj mogućoj mjeri služi se budućim zajedničkim okruženjem za razmjenu informacija (CISE) za pomorsko područje EU-a, koje bi trebalo dodatno razviti i staviti u funkciju. Potrebno je i nastaviti s radom specijaliziranih agencija Ujedinjenih naroda i istodobno se na najbolji način koristiti mehanizam zajedničke informiranosti o stanju i izbjegavanja kolizija na Sredozemlju (SHADE MED). Nadalje, Vijeće pozdravlja ulogu skupine MED 7 u podizanju svijesti o izazovima pomorske sigurnosti u Sredozemnom moru.

7. Vijeće pozdravlja pouke sveobuhvatnog pristupa EU-a u borbi protiv piratstva uz obalu Somalije i na Rogu Afrike, s pomoću kojih bi se trebalo nastaviti usmjeravati i poticati EU u vezi sa suočavanjem s izazovima u drugim nesigurnim morskim područjima u okviru partnerstva i dijaloga s ključnim međunarodnim partnerima. Prepoznaje doprinos EUNAVFOR-ove operacije ATALANTA i pomorskih snaga trećih strana u učinkovitom odvrćanju, sprečavanju i suzbijanju djela piratstva i oružane pljačke uz obalu Somalije, kao i doprinos regionalnoj sigurnosti. Pokazalo se da je primjena najboljih praksi upravljanja u pomorskoj industriji u kombinaciji s uporabom naoružanih stražara na trgovačkim brodovima važna i u borbi protiv piratstva. Isto tako, misijom EUCAP Somalia i dopunskim programima za izgradnju sposobnosti znatno se doprinijelo regionalnoj sigurnosti i stabilnosti, u skladu sa Strateškim okvirom EU-a za Rog Afrike i relevantnim regionalnim akcijskim planom EU-a za razdoblje 2015. – 2020. Vijeće naglašava važnost lokalne i regionalne odgovornosti i u tom pogledu pozdravlja tekući rad Kontaktne skupine za piratstvo uz obalu Somalije. Istovremeno napominje da temeljni uzroci piratstva uz obale Somalije još nisu iskorijenjeni, a različiti oblici pomorskog kriminala u regijama zapadnog Indijskog oceana i Crvenog mora zahtijevaju daljnju pozornost.

8. Vijeće pozdravlja tekuće aktivnosti na izgradnji sposobnosti EU-a za podršku obalnim državama i regionalnim organizacijama u Gvinejskom zaljevu, kao što su ECCAS i ECOWAS, u skladu s Yaoundskim procesom. Ono također pozdravlja važan doprinos skupine G7++ Prijatelji Gvinejskog zaljeva i prima na znanje kontinuirani uspjeh zajedničkog mehanizma izvještavanja Ujedinjene Kraljevine i Francuske: Svijest o pomorskom dobru za trgovinu – Gvinejski zaljev. Vijeće naglašava potrebu za učinkovitom suradnjom i lokalnom odgovornosti regionalnih država i dionika, uključujući u sektoru pomorskog nadzora kao i na operativnoj razini. Vijeće pozdravlja bilateralne inicijative država članica EU-a u regiji i ističe da je potrebno uskladiti ih s tekućim inicijativama EU-a. Također sa zabrinutošću primjećuje da je regija Gvinejskog zaljeva suočena sa stalnim piratstvom, oružanom pljačkom i sve većim brojem slučajeva otmice radi otkupnine te pozdravlja predviđeno jačanje aktivnosti na izgradnji kapaciteta EU-a u regiji s posebnim naglaskom na pravni sektor i vladavinu prava na moru i kopnu. Vijeće potiče i regionalne države da prilagode svoje pravne sustave radi učinkovitije borbe protiv piratstva, oružanih pljački i drugih oblika pomorskog kriminala.
9. Vijeće naglašava da se u Indijskom i Tihom oceanu produbljuju napetosti povezane s pomorskom sigurnosti te potiče EU i njegove države članice da promiču mjere za izgradnju povjerenja kako bi se riješile napetosti u Južnom kineskom moru u skladu s UNCLOS-om, kao i da podijele svoja pozitivna iskustva u mirnom rješavanju sporova, uključujući u razvoju konkretne suradnje za zajedničko upravljanje vodnim resursima i zaštitu morskog okoliša. Vijeće pozdravlja napredak u tekućim pregovorima između država članicama ASEAN-a i Kine o okvirnom sporazumu o Kodeksu ponašanja u pogledu Južnog kineskog mora. Smatra da je taj okvirni sporazum obećavajući korak prema učinkovitom Kodeksu ponašanja. Vijeće naglašava važnost suradnje u području međunarodnog prava i mehanizama za rješavanje sporova koje pruža UNCLOS.

Suradnja s drugim međunarodnim organizacijama

10. Vijeće potiče suradnju s relevantnim međunarodnim partnerima i organizacijama, osobito UN-om. U tom smislu trebalo bi promicati suradnju između EU-a i sustava UN-a, uključujući agencije UN-a. Vijeće pozdravlja doprinos UN-a u promicanju univerzalne primjene UNCLOS-a kao i rad Međunarodne pomorske organizacije i Ureda UN-a za droge i kriminal kako bi mora i oceani bili sigurni. Vijeće istodobno pozdravlja izvješće glavnog tajnika UN-a od 25. srpnja 2016. i Rezoluciju Opće skupštine UN-a A/71/463 o otpadu iz kemijskog streljiva odbačenog u more.
11. Vijeće pozdravlja napredak na jačanju suradnje između EU-a i NATO-a u području pomorske sigurnosti te potiče daljnji napredak u provedbi pomorskih pitanja, među ostalim osiguravanje komplementarnosti naših napora za izgradnju pomorskih kapaciteta u skladu sa Zajedničkom izjavom koju su u Varšavi 8. srpnja 2016. potpisali predsjednik Europskog vijeća, predsjednik Europske komisije i glavni tajnik Organizacije sjevernoatlantskog ugovora. Vijeće ističe da se suradnja između EU-a i NATO-a i dalje mora odvijati uz potpuno poštovanje načela uključivosti, uzajamnosti i samostalnosti odlučivanja svake organizacije.
12. Vijeće primjećuje da je međunarodna suradnja s Udruženjem država jugoistočne Azije (ASEAN) i drugim azijskim partnerima važan korak za EU u toj regiji. U tom pogledu, Vijeće pozdravlja predstojeće supredsjedanje EU-a sastankom Regionalnog foruma ASEAN-a (ARF) o pomorskoj sigurnosti u razdoblju između zasjedanja (2017. – 2020.), održavanje nekoliko dijaloga na visokoj razini o pomorskoj sigurnosti između EU-a i ASEAN-a i sa zadovoljstvom iščekuje povećani angažman EU-a u političkim i sigurnosnim strukturama u jugoistočnoj Aziji.

13. Nadovezujući se na pozitivna postignuća sastanka na vrhu šefova država i vlada Afričke unije o pomorskoj sigurnosti i razvoju održanog u Loméu u listopadu 2016., Vijeće naglašava važnost koju za EU ima nastavak suradnje s afričkim zemljama i organizacijama partnerima, uključujući u području plavog gospodarstva, te produbljivanje dijaloga o pomorskoj sigurnosti u različitim forumima, uključujući na predstojećem sastanku na vrhu Afrike i EU-a u Abidjanu. U tom kontekstu ono podržava Afričku uniju u promicanju pomorske sigurnosti i razvoja, uključujući brzo stupanje na snagu Povelje iz Loméa.

Daljnji koraci

14. Prepoznajući da je pomorska sigurnost bitan preduvjet za razvoj, stvaranje radnih mjesta, istraživanja u pomorskom i morskom okolišu i globalno upravljanje oceanima, Vijeće pozdravlja domaćinstvo EU-a četvrte konferencije „Naš ocean” 5. i 6. listopada 2017. na Malti te očekuje da svi sudionici preuzmu obveze za sigurne, zaštićene i čiste oceane kojima se upravlja na održiv način.
15. EU ponavlja svoj poziv na potpuno poštovanje i primjenu međunarodnog prava, uključujući UNCLOS. Vijeće naglašava važnost poštovanja sloboda otvorenog mora, slobode plovidbe i prelijetanja u isključivim gospodarskim pojasevima, prava na neškodljivi prolaz teritorijalnim morem i pravo tranzitnog prolaza tjesnacem kao i jačanje sigurnosti plovidbe kao što se odražava u UNCLOS-u. Ono također naglašava dužnosti trećih zemalja u isključivim gospodarskim pojasevima, pri čemu naglašava važnost zaštite suverenih prava i nadležnosti obalnih država u skladu s dijelovima V. i VI. UNCLOS-a. Vijeće također ponavlja da je potrebno osigurati zaštitu suvereniteta i suverenih prava država da istražuju i iskorištavaju svoje prirodne resurse.

16. Vijeće sa zanimanjem iščekuje daljnje korake za pružanje prilagođenog odgovora EU-a radi poboljšanja pomorske sigurnosti u svim ključnim pomorskim regijama diljem svijeta te naglašava potrebu da se kontinuirano provodi sveobuhvatan pristup kojim se doprinosi stabilnom i sigurnom globalnom pomorskom dobru suzbijanjem pomorske nesigurnosti i promicanjem dobrog upravljanja na moru na globalnoj razini, u skladu s prioritetima i načelima utvrđenima u globalnoj strategiji EU-a i drugim relevantnim politikama EU-a.
-